

Warszawa, 16 lutego 2017 r.

Stanowisko

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

Radca prawny zwrócił się z wnioskiem o interpretację art. 20 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, zadając trzy pytania, które sformułował w sposób kaskadowy, w tym znaczeniu, że każde kolejne pytanie ma wynikać z treści (sposobu) odpowiedzi na pytanie poprzednie. Wszystkie pytania zostały postawione w konkretnym stanie faktycznym powstałym w związku ze świadczeniem pomocy prawnej przez radcę prawnego.

Pierwsze pytanie dotyczy granic tajemnicy zawodowej. Wypada od razu uściślić, że chodzi o tajemnicę adwokacką, co w świetle art. 20 KERP stwarza konieczność analizy treści i zakresu tajemnicy adwokackiej. Tajemnica adwokacka podobnie jak tajemnica radcowska jest najważniejszym obowiązkiem adwokata, a jej źródłem jest sama ustawa. Jak wynika z art. 6 ust. 1 Prawo o adwokaturze, adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej. Obowiązek zachowania tajemnicy adwokackiej ma przy tym charakter bezterminowy. Zgodnie z art. 6 ust. 3 adwokata nie można zwolnić z obowiązku zachowania tajemnicy. W pytaniu pierwszym chodzi o fakty i twierdzenia strony ujawnione w piśmie procesowym sporządzonym przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego tej strony. Nie może być wobec tego żadnych wątpliwości, że są to okoliczności, o których mowa w art. 6 ust. 1 Prawa o adwokaturze, tj. fakty, o których adwokat dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej. Dla wykazania słuszności tego ustalenia wystarczy przeprowadzić test zmierzający do oceny, czy adwokat wiedziałby o tych okolicznościach (znał określone fakty), gdyby jego klient mu ich nie przedstawił. Jeśli klient przedstawił określone fakty i twierdzenia adwokatowi to uczynił tak ze względu na łączący go z tym adwokatem stosunek prawny zastępstwa procesowego (więź wynikającą z udzielenia pełnomocnictwa). Na pytanie dotyczące charakteru wiedzy pełnomocnika procesowego o okolicznościach, o których dowiedział się w związku z wykonywaniem zastępstwa procesowego – sporządzaniem pisma procesowego po złożeniu tego pisma do akt sądowych oraz po jego przekazaniu stronie przeciwnej odpowiedź może być tylko jedna. Wysłanie pisma

stronie przeciwnej oraz jego złożenie do akt sądowych nie tylko nie powodują, że wiedza o faktach przestaje być chroniona tajemnicą adwokacką, ale nawet można stwierdzić, że okoliczności te dowodzą istnienia tajemnicy adwokackiej. Jeśli bowiem określone fakty zostały opisane w treści pisma procesowego sporządzonego przez profesjonalnego pełnomocnika a następnie złożonego do akt sprawy sądowej i przesłanego pełnomocnikowi strony przeciwnej, to tym samym należy uznać, iż stanowią one przedmiot tajemnicy tego fachowego pełnomocnika, gdyż fachowy pełnomocnik czerpie wiedzę o faktach dotyczących danej sprawy w szczególności (nie wyłącznie) od swojego klienta. Składanie pism procesowych jest zaś zwyczajnym elementem każdego stosunku zastępstwa procesowego.

Drugie pytanie dotyczy już nie samych faktów i twierdzeń strony reprezentowanej przez adwokata, lecz okoliczności związanych ze sporządzeniem pisma procesowego. Oczywiście zakresem tajemnicy objęte jest nie tylko to, o czym adwokat dowiedział się od swojego klienta, ale także to o czym dowiedział się od osób trzecich, z przebiegu prowadzonej sprawy albo nawet wyłącznie w związku z własnymi czynnościami podejmowanymi w toku reprezentowania interesów (prowadzenia spraw) swojego klienta. Wystarczające jest tutaj stwierdzenie związku pomiędzy określonym stanem wiedzy pełnomocnika i sprawą prowadzoną przez niego w związku z posiadaniem pełnomocnictwa procesowego. Wiedza dotycząca okoliczności związanych z napisaniem przez pełnomocnika procesowego konkretnego pisma następnie złożonego przez niego do akt sądowych (pisma procesowego) nie istnieje przed dokonaniem szeregu czynności koniecznych do złożenia tego pisma w ramach postępowania sądowego, w tym także przed jego wysłaniem do pełnomocnika strony przeciwnej. Ta wiedza powstaje w związku z działaniami samego pełnomocnika i gdyby adwokat nie wykonywał czynności pełnomocnika w stosunku do danego klienta to wiedza ta nie tylko nie powstałaby po jego stronie ale także z obiektywnego punktu widzenia wiedza taka by nie istniała, gdyż dotyczy ona określonych faktów wynikających z konkretnej relacji pomiędzy konkretnym adwokatem działającym w charakterze pełnomocnika konkretnego klienta. Nie może zatem budzić wątpliwości, że wiedza o faktach związanych z działaniem pełnomocnika, w szczególności wiedza o okolicznościach powstania określonego pisma procesowego stanowi przedmiot tajemnicy adwokackiej.

Konkluzja powyższa przesądza o interpretacji przedstawionego we wniosku stanu faktycznego w świetle art. 20 KERP. Radca prawny nie może zatem zgłaszać wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka adwokata na okoliczności związane z udzielaniem przez tego adwokata pomocy prawnej jego klientowi.

Co do pytania trzeciego, które zostało sformułowane na wypadek odpowiedzi dopuszczającej możliwość zgłoszenia adwokata na świadka co do okoliczności faktycznych opisanych w treści pisma procesowego lub co do okoliczności sporządzenia pisma procesowego, przy odpowiedzi negatywnej, konsekwentnie wypada przyjąć, że wniosek dowodowy dotyczący zeznań adwokata nie może być złożony przez radcę prawnego ani przed przesłuchaniem pozwanego ani po jego przesłuchaniu niezależnie od treści składanych zeznań.

Przewodniczący Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych

Ryszard Wilmanowicz

